

Η ΕΣΕΕ βλέπει θετικές εξελίξεις και καλές προοπτικές το 3^ο τρίμηνο του 2017 από την σύνδεση του εμπορίου με τον τουρισμό.

Το εμπόριο και ο τουρισμός είναι από τους βασικούς πυλώνες της ελληνικής οικονομίας εξαιτίας τόσο του συγκριτικού πλεονεκτήματος της χώρας όσο και των πολλαπλασιαστικών επιπτώσεων των κλάδων. Ο τουρισμός εξαρτάται από σειρά παραγόντων όπως η σταθερότητα (οικονομική, πολιτική κ.λπ.), το επίπεδο ασφάλειας της χώρας προορισμού, το εισόδημα της χώρας προέλευσης κ.ά. Ως εκ τούτου, ο τουρισμός χαρακτηρίζεται ως εξαιρετικά ευμετάβλητος. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η Ελλάδα: Η αρνητική δημοσιότητα που είχε λάβει αρχικά η χώρα μας από την εκδήλωση της οικονομικής κρίσης είχε αρνητικές επιπτώσεις στην επισκεψιμότητα και στο ισοζύγιο ταξιδιωτικών υπηρεσιών. Ωστόσο, με τη σταδιακή αποκατάσταση της οικονομίας και τη βελτίωση της γενικότερης εικόνας της χώρας, **ο τουρισμός άρχισε να επανακάμπτει**. Φυσικά, σε αυτήν την εξέλιξη σημαντικό ρόλο διαδραμάτισαν και οι πολιτικές συνθήκες γειτονικών χωρών της Ελλάδας που προσφέρουν ανταγωνιστικό τουριστικό προϊόν.

Αναλυτικότερα, το τρίτο τρίμηνο του 2015 (σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2014), παρά την ενίσχυση του **ισοζυγίου ταξιδιωτικών υπηρεσιών** κατά **5,8%** και της **εισερχόμενης ταξιδιωτικής κίνησης** κατά **2,6%**, το **λιανικό εμπόριο** **απώλεσε το 6,2%** του κύκλου εργασιών του. Το ίδιο διάστημα, **η ιδιωτική κατανάλωση** συρρικνωνόταν κατά **1,31 δις. ευρώ**, αφαιρώντας πολύτιμη ρευστότητα από την αγορά. Βέβαια, η αρνητική αυτή μεταβολή αποδίδεται σε πολύ μεγάλο βαθμό στην επιβολή των ελέγχων στην κίνηση κεφαλαίων (Capital Controls από τα τέλη Ιουνίου του 2015) και στην κορύφωση της αβεβαιότητας, παράγοντες που άσκησαν καταλυτικές πιέσεις στον τζίρο των καταστημάτων λιανικής. **Αντίθετα, την επόμενη περίοδο (τρίτο τρίμηνο του 2016)**, παρατηρήθηκε ενίσχυση του κύκλου εργασιών στο λιανικό εμπόριο, σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2015. Ειδικότερα, ο **τζίρος στο λιανικό** αυξήθηκε κατά **1,8%** και της **ιδιωτικής κατανάλωσης** κατά **6,1%** ή **1,87 δις. ευρώ** γεγονός που οφείλεται, ως ένα βαθμό, στη μερική χαλάρωση των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων, στη διοχέτευση στην αγορά μεγάλης ποσότητας αδρανών ρευστών αλλά και στο “base effect” από τη αποκορύφωση της αβεβαιότητας. Ωστόσο, την ίδια περίοδο το **ισοζύγιο ταξιδιωτικών υπηρεσιών** μειώθηκε κατά **8,8%** ή **706,7 εκατ. ευρώ**, σημειώνοντας χειρότερη επίδοση ακόμα και από το 2014 και η **μέση δαπάνη ανά ταξίδι** μη κατοίκων στην Ελλάδα υποχώρησε **κατά 10,2%** και διαμορφώθηκε **στα 572,4 ευρώ**. Αυτό σημαίνει πως η αύξηση των ταξιδιωτών στην Ελλάδα προέρχεται από επισκέπτες χαμηλότερης εισοδηματικής τάξης. Επιπλέον,

καθοδικές πιέσεις ασκούν οι μεγάλες εκπτώσεις που παρέχουν οι εγχώριοι “tour operators” και ξενοδόχοι προς τους “tour operators” και τους επισκέπτες από το εξωτερικό. Η επισήμανση αυτή τονίζει την ανάγκη συνεργειών και συνεργασιών ώστε τουρισμός και εμπόριο να αφουγκραστούν πληρέστερα τη διεθνή αγορά, να εκσυγχρονιστούν και να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητες της χώρας.

Ο στόχος του εμπορίου για το μέλλον, σύμφωνα με τις μέχρι τώρα εκτιμήσεις, βάσει των προκρατήσεων, είναι εξαιρετικά αισιόδοξες (αύξηση ακόμα και 5%) σε όρους όμως επισκεψιμότητας, για σειρά από λόγους (βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του ελληνικού τουριστικού προϊόντος, επιτάχυνση της οικονομικής μεγέθυνσης της παγκόσμιας οικονομίας για το 2017 (+3,5%) και θετικοί ρυθμοί μεγέθυνσης στις κυριότερες χώρες προέλευσης τουριστών). Ωστόσο, τα δεδομένα για το πρώτο τρίμηνο δεν είναι ευοίωνα καθώς οι εισπράξεις **μειώθηκαν κατά 4,8%**, η **μέση δαπάνη** ανά ταξίδι μη κατοίκων υποχώρησε **κατά 3,2%** ενώ η **εισερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση** περιορίστηκε κατά **1,8%**. Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω αλλά και το γεγονός ότι οι επιπλέον τουρίστες που προσελκύει η Ελλάδα κερδίζουν κατά κανόνα χαμηλότερα εισοδήματα, οι εκτιμήσεις για τον κύκλο εργασιών του λιανικού εμπορίου πρέπει να είναι συγκρατημένες. Ως εκ τούτου, ο **τζίρος στο λιανικό** το τρίτο τρίμηνο του έτους εκτιμάται ότι θα κυμανθεί τουλάχιστον στα περσινά επίπεδα, ή ελαφρώς αυξημένος στα **10,6 -10,8 δισ.** ευρώ.

Ο Πρόεδρος της ΕΣΣΕ κ. Βασίλης Κορκίδης τόνισε ότι η σύνδεση των δύο κλάδων, του **εμπορίου** και του **τουρισμού**, είναι ευρέως γνωστή, όμως ο εντοπισμός του ακριβούς αντίκτυπου του τουρισμού στο εμπόριο δεν είναι εύκολο έργο κατά την διάρκεια όλου του χρόνου. Όμως, τους καλοκαιρινούς μήνες αναμφισβήτητα ο τουρισμός παρεμβαίνει στην οικονομία, και ιδιαίτερα στο εμπόριο, με πολυσχιδή τρόπο και με ποικίλα πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα.